

5.decembrī Jēkabpilī svinīgi atklāja pieminekli Itai Marijai Kozakevičai

Publicēts: 05.12.2022.

Jēkabpils novads

Pašvaldība

5.decembrī plkst. 11.00 Jēkabpilī, skvērā iepretim Rīgas ielai 114, svinīgā pasākumā tika atklāts piemineklis Latvijas un Polijas patriotei, Latvijas Atmodas aktīvistei Itai Marijai Kozakevičai. Pieminekļa autors ir Romualds Gibovskis.

Pieminekļa atklāšanas pasākumā piedalījās un uzrunas teica Polijas Republikas Seima maršales vietniece Malgožata Gosevska, Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāja biedrs Jānis Grasbergs, Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas parlamentārā sekretāre Gunda Reire, Latvijas Poļu savienības priekšsēdētājs Rišards Stankevičs, Jēkabpils novada domes priekšsēdētājs Raivis Ragainis. Kā uzrunā uzsvēra Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāja biedrs Jānis Grasbergs, Ita Kozakeviča bija viena no Latvijas izteiksmīgākajām līderēm, kura iestājās par Latviju un tās brīvību. J. Grasbergs: “Viņa mūs pameta savas dzīves pilnbriedā, tomēr viņas padarītais dzīvo vēl šodien. Tā ir brīva un neatkarīga Latvija, kas iekļāvusies Eiropas valstu saimē – tas bija Itas sapnis un mēs visi esam pateicīgi par iespēju dzīvot šajā sapnī.” Jēkabpils novada domes priekšsēdētājs Raivis Ragainis uzrunājot klātesošos, izteica lielu pateicību Polijas valstij, Polijas vēstniecībai Latvijā, kā arī Latvijas Poļu savienībai par šo realizēto projektu, kā rezultātā Itas Marijas Kozakevičas paveiktais darbs Latvijas neatkarības atjaunošanā un Latvijas Tautas frontē, paliek vienmēr mūsu sirdīs un atmiņās.

Pieminekļa atklāšanas pasākumā piedalījās arī Saeimas deputāti, Ārlietu ministrijas un Latvijas Poļu savienības pārstāvji, Jēkabpils novada domes vadība, kā arī skolu audzēkņi un sabiedriskie darbinieki. Pieminekli iesvētīja Daugavpils Jēzus Sirds Romas katoļu draudzes prāvests Andris Švelns un Krustpils Visvētās Trīsvienības Romas katoļu draudžu prāvests Viktors Naglis. Pasākumā piedalījās arī Zemessardzes 56. kaujas nodrošinājuma bataljona pārstāvji un Polijas militārā kontingenta Latvijā pārstāvji. Pasākuma noslēgumā klātesošie, kā cieņas un pateicības apliecinājumu I.Kozakevičai, pie pieminekļa nolika ziedus.

Atgādinām, ka 1989. gadā Ita Kozakeviča kļuva par 1988. gada novembrī dibinātās Latvijas Poļu kultūras biedrības priekšsēdētāju. 1988. gadā viņa iestājās Latvijas Tautas frontē, kas aktīvi darbojās Latvijas nacionālās atdzimšanas, autonomijas un pēc tam neatkarības labā. Itas Kozakevičas politiskā karjera sākās 1989.g., kad viņa tika ievēlēta Padomju Savienības Augstākās Padomē no Jēkabpils apgabala. Vēlāk, 1990. gada 18. martā viņa tika ievēlēta Latvijas Republikas Augstākajā Padomē kā Jēkabpils 129. vēlēšanu apgabala pārstāve. Ita Kozakeviča bija Latvijas Republikas Augstākās Padomes Prezidija locekle un Cilvēktiesību komisijas priekšsēdētāja, kur pievērsās jautājumiem, kas bija būtiski nacionālo minoritāšu pārstāvjiem. Viņa ļoti aktīvi piedalījās atjaunotās Latvijas Poļu savienības dibināšanā un tika ievēlēta par tās priekšsēdētāju. Pateicoties Itas Kozakevičas līdzdalībai, poļi kļuva par pirmo minoritāti, kas iestājās par Latvijas neatkarību un iesaistījās cīņā par brīvību. 1990. gadā Ita Kozakeviča piedalījās Latvijai nozīmīgā balsojumā, atdodot savu balsi par valsts neatkarību no PSRS. Viņa kā pirmā un vienīgā sieviete neatkarīgās Latvijas valsts vēsturē ieguva titulu "Sieviete Latvija". 1990. gada 28. oktobrī Ita Marija Kozakeviča traģiski gāja bojā Tirēnu jūras viļņos. Viņa apbedīta Rīgas Sv. Miķeļa kapos.

Atmiņas par Itu Kozakeviču joprojām ir dzīvas Latvijas sabiedrībā. Viņas vārdā nosaukta Latvijas Nacionālo minoritāšu biedrību apvienība. Viņa ir Rīgas Poļu vidusskolas patronese. Bijusī Latvijas prezidente Vaira Vīķe-Freiberga viņu nodēvēja par "Latvijas brīvības un neatkarības simbolu".

Projekts finansēts no Polijas Republikas Ministru prezidenta kancelejas līdzekļiem konkursa "Poļu kopiena un ārzemēs dzīvojošie poļi 2022" ietvaros ar fonda "Palīdzība poļiem Austrumos" starpniecību.

Jēkabpils novada pašvaldības

Sabiedrisko attiecību un digitālās komunikācijas nodaļa

<https://www.jekabpils.lv/lv/jaunums/5decembri-jekabpili-svinigi-atklaja-pieminekli-itai-marijai-kozakevicai>